

Nästansjömyrarna - NRO24022 Areal: 8 327 ha Kartblad: 23G

Kommun: Vilhelmina

Riksvärde: Myrkomplex, geovetenskap, skogslandskap, flora

Nästansjökomplexet är ett mycket stort, praktiskt taget opåverkat myrmosaikområde med få motsvarigheter inom länet. De nordvästra delarna karakteriseras av ett tydligt rogenmoränområde, knappt 10 km långt och 4 km brett. Formerna är bäst utvecklade i den centrala delen av dalgången. Ryggarna är flera 100 m långa, knappt 100 m breda och upptill 10 m höga. Påverkan av smältvatten märks i form av decimeterbreda sorterade skikt, på några meters djup, i vissa moräner och en mindre sandur i sydväst. Ryggarna har svag strömlinjeform med brantare distalsida. Ytblock och morän domineras av bergarter av lokalt ursprung, som kvartsit, sparagmit och skiffer. Sten- och blockhalten är hög och moränen är sandig-stenig. Stenarna är främst riktade i isrörelseriktningen från nordväst-sydost till nord-syd, alltså vinkelrätt mot ryggarna. Utifrån isräfflor tycks isdelaren ha rört sig över området i sekvensen från väster, norr, öster, för att slutligen övergå till nordväst som dominerat vid bildning av moränryggarna. Ryggarna har förmodligen bildats subglacialt av en aktiv is från nordväst, kanske i ett spricksystem. Mosaiken mellan myr och fastmarksholmar är storskalig och större sammanhängande myrar är ovanliga i större delen av området. I sydost, finns dock mycket stora sammanhängande strängblandmyrar och strängflarkkärr. Hela komplexet har en storskalig, mycket variationsrik hydrotopografi. Avvattningen sker i huvudsak via de två bäckarna Huvudsjöbäcken och Ängsbäcken, som mynnar i Nästansjön, vilken utgör områdets gräns i sydost. Vegetationen inom området varierar från fattiga strängblandmyrar och nordliga mossepartier, till intermediära och rika kärr. Särskilt i de nordvästra delarna finns en stor andel rikare kärr. I området förekommer även stora, naturligt öppna sump- och mjukmattekärr, glest trädbevuxna och örtrika fastmattekärr, sumpskogspartier, samt gölar och gungflyområden. Slåtterbruket har varit omfattande i större delen av komplexet. Utmed bäckarna finns stora starrdominerade mader (f d raningar), med talrika kulturspår i form av höhässjor och ett stort antal knuttimrade lador. Även många av de öppna starrkärren har tidigare slåtrats, och man kan där finna liknande lämningar. På flera av Lagmyrans mossar finns dessutom många välbevarade torvhässjor efter torvströmbrytning. Även fågellivet har stora kvaliteter, särskilt i anslutning till större öppna myrpartier, och arter som smålom, dvärgbeckasin och myrsnäppa förtjänar att nämnas.